

aabent og klart Forsøg paa at tilfidesætte Forfatningen og frænge samtlige dens Grundprinciper, kan det ikke gjøres nu, thi gjorde vi det nu, vilde vi have anerkendt, at vor Bevillingsmyndighed og Folkets Skattebevillingsret vare afflasede, og fra idag gjaldt Grundloven ikke længere undtagen som pur Form og Bagatel. Hvad er da det, vi nu skulle gjøre? Efter min og Flertallets Mening er der kun en eneste Ting at gjøre nu, og det er paa den utvetydigste, skarpeste Maade at lade Folkethinget sælde den Dom, hvortil det er berettiget, over Ministeriets foreløbige Lov af 12te April dette Aar. Det maa efter vor Mening ske saa tydeligt og klart som muligt, saa tydeligt, at der ikke kan være nogen som helst Tvivl om, at denne Lov virkelig er fuldstændig forkastet, ikke blot saaledes forkastet, at den ikke gjælder mere, men saaledes, at man gjennem Forkastelsen kan se, at Folkethinget derigjennem har villet udtale en Fordømmelsesdom over og en Misbilligelse af selve Loven. Det maa udtrykkes saa klart og tydeligt som muligt, og efter min og Flertallets Mening bør der ikke siges Andet end netop det, bør der ikke fra Thingets Side ske noget Stridt, som kunde forstaaes saaledes, som om man i dette Dieblit vilde sige Mere eller gjøre Mere end netop at forkaste den foreløbige Lov, netop protestere mod, at Regjeringen har begaaet, hvad der efter Flertallets Mening er et klart og utvetydigt Grundlovsbrud. Vi maa gjøre det, og vi ville gjøre det, for det Første af Hensyn til Befolkningen, af Hensyn til vor Forfatning, af Hensyn til den hele fremtidige rolige Udvikling, af Hensyn til de andre Statsmagter, som ved Ministeriets Politik ere bragte i en skjæv Stilling, og endelig af Hensyn til Ministeriet selv, fordi vi ønske, at det skal være Ministeriet fuldstændigt klart, at det ikke nogen sinde kan vente at faae godkjendt en saadan foreløbig Lov, udstedt paa denne Maade. Ministeriet maa vide, og det saa tydeligt som muligt, at der ikke er nogen som helst Præsumption for, at det kan faae en saadan Lov godkjendt; det maa vide ganske klart, at naar det udsteder en ny foreløbig Lov, handler det ikke under Formodning af, at Thinget senere vil give Samtykke, saa handler det blot, fordi det ikke vilde gaa den Vej, som Forfatningen anviser, naar saadanne Konflikter opstaa, som vi nu ere i. Det maa ved Forkastelsen af denne Lov være givet, at en Paaberaabelse af de paa-trængende Omstændigheder ikke mere kunne benyttes til Udstedelsen af en ny foreløbig Lov. Ministeriet vil altsaa ved at udstede en ny foreløbig Lov handle og maa handle med Bevidsthed i Strid med Grundlovens § 25. Det har været Ønsket, at dette maatte staa klart for Ministeriet. — Jeg har sagt, at det var forskjellige Motiver og Hensyn til Forskjellige, der bragte os til denne Forkastelse. Demokratiet's Sag, eller Venstres Sag i Danmark er ikke det, som i dette Dieblit

bekymrer os; vi tro ganske vist, at det er en Bligt, vi have overfor Befolkningens store Flershed, at gjøre et alvorligt Stridt ligeoverfor det Dvergreb, der fra Ministeriets Side er stet mod Folkets grundlovmæssige Ret, men vi være ikke nogen stor Frygt for, at Ministeriet skulde faae Bugt med Demokratiet i Danmark, eller at Demokratiet skulde til Slutning være nødt til at bøje sig for disse Forsøg. Demokratiet er i vore Dage en Magt, man ikke kan føle. Det vil dette Ministerium komme til at lære, ligesom man har lært det i Frankrig og andre Steder i Verden; det er en Magt, man maa tage Hensyn til, det er en absolut Nødvendighed; man kommer ikke nogen Vej uden det. Ministeriet kan ikke mod Folkets Flertals Protest nogen sinde slaa den Praxis fast, det nu har villet. Ministeriet kan ganske vist maasse endnu i nogen Tid blive ved at tage ubevilgede Penge; det kan blive ved at handle i Strid med Grundlovens Paragrafer og udtrykkelige Bud, det kan være, at vi kunne ikke hindre det deri, men Ministeriet kan aldrig komme ind paa det, som det vistnok selv ønsker at komme ind paa igjen, nemlig Lovens Grund, uden Folkethingets Samtykke, og Ministeriet kan ikke slaa en ny Retspraxis eller en ny Forstaaelse af Grundloven fast som den, Ministeriet vil have slaaet fast, forinden Folket selv er med til at slaa den fast. Det er en Umulighed. Altsaa i saa Henseende har det ingen Fare; hvorlænge det skal være, inden Ministeriet indser, at disse Forsøg paa at tvinge en saadan Forstaaelse af Grundloven igjennem, maa opgives, fornaar jeg ikke at have nogen Mening om, men det har forsaavidt ikke nogen stor Hast; at det ganske sikkert kommer, er min fuldstændige Overbevisning. Derimod tror jeg, som jeg tillod mig at bemærke før, at en kraftig, bestemt Protest fra vor Side er absolut nødvendig, naar vi ikke igjen skulle komme ind paa Tilstande, hvor i Virkeligheden hele Forfatningslivet vakler, hele Rets sikkerheden i sit Grundlag er sprenget, og i Virkeligheden Veingelserne for en rolig konstitutionel Udvikling ere umuliggjorte. Jeg siger det lige ud. Det er meget mere af Hensyn til Mindretallet, naar vi her anse det for nødvendigt at protestere saa stærkt, som vi gjøre nu, end af Hensyn til Flertallet. Mindretallet har i vore Dage kun en Garanti, jeg kan ikke gjentage det tidt nok, og det er Lovens ubrødelige Overholdelse. Den Dag, den er borte, da man gjennem vilkaarlige Fortolkninger har slaaet Forfatningen itu, har man i Virkeligheden bragt Mindretallet i en Stilling, som jeg for mit Bedkommende vilde anse for i høi Grad lidet ønskelig. I Virkeligheden bliver saa Mindretallet afhængigt af Flertallets Naade. Det er ikke godt. Jeg er saa fuldstændig vis paa, at den Tid vil nok komme, hvor efterhaanden Befolkningen ser, at det Standpunkt, vi her staa paa, er det, som baader Alle